

Sivil Toplum Bütüncül Bakış toplantısı yapıldı...

İnsan hakları, çevre ve kadın hakları konularında etkin olan sivil örgütler bir araya geldi.

Belediyeler ile STK'lar buluştu.

Beş ilçe belediyesi ile STK'lar bir araya gelip yeni projeler geliştirdiler...

STGM sivil örgütlerin kampanyalarını destekliyor...

Ankaralı Feministler "Medya Tecavüzüne Hayır!" Kampanyası ile bu destekten yararlandı.

Siviliz

Şubat 2006 • Sayı 1

ISSN 1306-5297

Avrupa Komisyonu tarafından desteklenen ve STGM tarafından yürütülen Sivil Toplumun Desteklenmesi Projesi bültenidir, iki ayda bir yayımlanır.

Merhaba...

Siviliz, bundan böyle iki ayda bir yayımlanacak bir bülten. Hem bizden, hem de genel olarak Türkiye'deki sivil toplum örgütlerinden haberler taşıyacak.

Bülten basılı ve elektronik olarak yayımlanacak. Duyurusunu yapmak istediğiniz etkinliklere, bu sayfalarda yer verebiliriz. Siviliz'in elektronik kopyalarını düzenli olarak almak istiyorsanız, www.stgm.org.tr adresinde bulunan e-posta listesine e-posta adresinizi ekleyebilirsiniz.

Sivil Toplum Geliştirme Merkezi nedir?

Aslına bakarsanız biz bir derneğiz. 20 Mayıs 2004 tarihinde, çevre, insan hakları, kadın hakları, kültür ve gençlik alanlarında aktif olan, bir grup sivil aktivistin bir araya gelmesiyle kurulduk ve çalışmalarına 2005 yılı Haziran ayında başladık. Türkiye'de sivil toplumun örgütlenmesini, örgütlerin güçlenerek aktif hale gelmelerini, karar süreçlerine katılmalarını ve bu sayede de katılımcı demokrasinin yerleşmesini hedefliyoruz.

Hedef kitemizi kadın hakları, çocuk, gençlik, insan hakları, çevre, engelliler, kültür-sanat alanlarında aktif olan, yerel sivil örgütler oluşturuyor. "Neden böyle bir sınırlama?" diyecek olursanız, mecburduk, zira bir sınırlama getirmediğimiz takdirde karşınıza yüz bin dolayında bir örgüt sayısı çıkıyor. Sınırlı zaman ve kaynak ile ne kadar örgüte ulaşabileceğimizin gerçekçi ve net ve bir sınırını çizmemiz gerekiyordu. Bizim belirlediğimiz "dar" sınır içinde dahi dört bin dolayında örgüt bulunuyor.

Neler yapıyoruz? Bunların bir bölümünü bültenin sayfalarında göreceksiniz. STGM'nin faaliyetlerini birkaç başlık altında toplamak mümkün: Eğitimler; sivil ağların güçlendirilmesi; yerel katılımcı demokrasi girişimleri; BÜTÜN toplantıları (çevre-insan hakları-kadın hakları örgütlerinin birbirlerini tanımalarına yönelik bir dizi çalıştay); hibe destekleri; kampanyalara destekler; hukuki danışma hattımız; diğer desteklerimiz (hazırlanmış projelere yorum yapma gibi konularda bire bir verilen destekler, kampanya, çatışma çözümü, proje hazırlama-yürütme gibi konularda talebe göre verilen seminerler).

Projemiz çerçevesinde yürüttüğümüz tüm bu çalışmalar 2005-2007 dönemini kapsıyor. 2007-2009 dönemi için geliştirdiğimiz planlarımızı umuyoruz bir sonraki Siviliz'de sizinle paylaşabileceğiz.

Sevgilerimizle, sivil kalın...

"Bu proje Avrupa Birliği tarafından desteklenmektedir."

"Bu proje STGM tarafından uygulanmaktadır."

Sivil Toplumda Bütüncül Bakış toplantılarının ilki yapıldı

Türkiye'de insan hakları, çevre ve kadın hakları konularında etkin olan sivil örgütlerin birbirlerini yeterince tanımadıkları gerçeğinden hareketle "Sivil Toplumda Bütüncül Bakış" adı altında bir dizi toplantının düzenlenmesinin faydalı olacağını düşündük. Amacımız, bu üç alanda çalışanları, "haklar" ekseninde bir araya getirip, sivil hayata biraz daha bütüncül yaklaşmaya katkı sağlamak ve birlikte tartışmak için ortak bir zemin hazırlamaktı. İlk toplantı 14-15 Aralık 2005 tarihleri arasında Ankara'da yapıldı. Toplantıda ilginç bir yöntem denedik: Kadın hakları aktivistleri insan hakları savunucusu rolünü üstlendiler, çevreciler kadın hakları savunucusu oldular, insan hakları da çevreci rolünü aldılar. Sonra da, "Türkiye'de konunuzla ilgili en temel üç sorun nedir?" sorusuna cevaplar hazırlayıp birlikte sonuçları tartıştık.

Toplantıyla ilgili hazırlık metinleri ve sonuç raporu web sitemizde yayımlandı. Benzer toplantıları Anadolu'nun çeşitli illerinde, yine benzer konularda aktif olan yerel sivil örgütlerin katılımıyla düzenlemeyi planlıyoruz.

Katılımcı demokrasi yolunda belediyeler ile STK'lar buluştu

Yerel sivil örgütler ile yerel yönetimleri biraraya getirme girişiminin ilk buluşması 25-26 Kasım 2005 tarihinde İstanbul'da gerçekleşti. "Katılımcı Demokraside Yerel Yönetim-STK İşbirliği" ismini verdiğimiz buluşmaya Mardin Kızıltepe, Eskişehir Odunpazarı, Nevşehir Kaymaklı, İzmir Seyrek ve Samsun Gazi Belediyelerinden temsilciler ile bu ilçelerde bulunan STK temsilcileri katıldılar. Katılımcı belediyeler web sitemizden yaptığımız duyuruya gönüllü olarak başvuranlar arasından seçildi.

STGM'nin düzenlediği toplantıda İstanbul Beyoğlu Belediyesi'nin örnek bir şekilde yürüttüğü katılımcı yönetim deneyimleri paylaşıldı. STGM bundan sonra her bir katılımcı belediye ve sivil örgüte, ortak kent yönetimi oluşturma yolunda gösterdikleri iradeyi uygulamaya geçirmek için destek verecek. Toplantı ile ilgili ayrıntılar, program, sonuç raporu ve fotoğrafları web sitemizde, ana sayfada bulunan "Yerel yönetimler ile STK'lar İstanbul'da buluştu" bağlantısında görebilirsiniz.

STGM Danışma Kurulu toplandı

STK'ların STGM'den beklentilerini öğrenmek ve eylem planını buna göre belirlemek, geleceğine yön vermek için, 30 Eylül 2005 tarihinde Ankara'da bir Danışma Kurulu toplantısı yaptık. Hedef çalışma alanlarında faaliyet gösteren yerel örgütlerden toplam 85 STK'nın temsilcisi toplantıya katıldı. STGM, stratejilerinin belirlenmesinde danışma kurulunun önerilerini her zaman dikkate alır ve uygulamalarına yansıtır. Danışma kurulu toplantısının sonuçlarını, tartışma notları ve katılımcı listesini web sayfamızda "Faaliyetler" bağlantısının altında görebilirsiniz.

Kampanyaları destekliyoruz!

STGM olarak, sivil toplum örgütlerinin "ayrımcılık" ve/veya "doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımı" konularında düzenleyecekleri yerel veya ulusal kampanyalara destek veriyoruz. Desteklerimiz; duyuruların basılması, pankartların hazırlanması, kampanya konusunda, gerektiğinde bir uzmandan

görüş alınması ve kampanyanın STGM İnternet sayfasından duyurusunun yapılması biçiminde oluyor.

İlk destek, medyanın cinsel şiddet haberlerini verirken kullandığı dili protesto etmek üzere "Medya Tecavüzüne Hayır!" Kampanyası başlatan Ankaralı Feministler'e verildi. Grup, cinsel şiddete özendirilen haber yapmanın suç kapsamına alınmasını, cinsel şiddet konusunda duyarlı bir üst denetim mekanizmasının harekete geçirilmesini ve medya çalışanlarının medya tecavüzünü üretmemek için bir etik kurul oluşturmasını talep ediyor. İmza kampanyasına katılmak isteyenler www.stgm.org.tr adresli web sitemizde, ana sayfada bulunan "Medya Tecavüzüne Hayır!" Kampanyası bağlantısına tıklayarak imza atabilirler.

Kadınlar Diyarbakır'da şiddete karşı buluştu

Sivil ağılara destek kapsamında, şiddet karşıtı kadın platformunun oluşumunu ve devamlılığını destekliyoruz. Bu amaçla çalışan kadın örgütleri ilk olarak Ekim 2005'te STGM'de buluştular, daha sonra 10-11 Aralık tarihlerinde Diyarbakır'da "Şiddete Karşı Kadın Buluşması" adı altında bir toplantı düzenlediler ve 58 kadın katıldı. Şiddete karşı kadın buluşmaları, 2006'da yılında da Türkiye'nin farklı bölgelerinde devam edecek.

STK Hukuki Danışma Hattı

Türkiye'deki tüm sivil toplum örgütlerine, STK'larla ilgili hukuki konularda, (diğer tüm hizmetlerimizde olduğu gibi) ücretsiz danışmanlık hizmeti veriyoruz. Yönetim kurulu üyemiz Av. Orhan Kemal Cengiz tarafından idare edilen hukuk servisimiz, tüm hukuki soru ve sorunlarınızı, Türk Hukuk Mevzuatı ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler çerçevesinde yorumlayarak yanıtlamaya ve çözmeye çalışıyor. Bugüne kadar 26 STK tarafından iletilen toplam 110 soru yanıtlandı. Sorularınızı, web sayfamızda bulunan "Hukuki Danışma Hattı"ndan bize iletebilirsiniz. Ayrıca daha önceki sorulara ve yanıtlarına web sayfamızdan ulaşmanız mümkün.

Yerel STK Destek Merkezleri

2007 yılından itibaren, Türkiye'de dört ilde "Yerel STK Destek Merkezleri" açılmasını amaçlıyoruz. Destek merkezinin öncelikle sivil örgütlerin ofis ve konferans salonu olarak kullanabilecekleri bir mekânının bulunması bekleniyor. Bu mekanda, 8-10 kişinin çalışabileceği bir ofis alanı, masalar, bilgisayarlar, İnternet bağlantısı, fotokopi, telefon, faks ve yaklaşık 30 kişilik bir toplantı ve konferans salonu bulunması gerekiyor. Daha da önemlisi, yerel destek merkezinin yönetimini o bölgedeki sivil örgütlerin "gönüllü olarak" üstlenmeleri bekleniyor.

İlinizde, bölgenizde böyle bir merkezin açılmasını ve işlevsel olmasını istiyorsanız lütfen bize bildirin. Bunun için, o bölgede aktif olan, STGM hedef kitlesi içinde yer alan mümkün olduğu kadar çok sivil örgütün imzalı bir yazıyla bize başvurması gerekiyor. Aynı bölgeden yerel idare, kamu kuruluşu, üniversite veya ticaret /sanayi odası gibi kurumların bina katkısı olduğu takdirde işimiz çok daha kolaylaşacaktır. Bina, bölgedeki eski, tarihi bir bina olabileceği gibi, talepleri karşılayabilecek büyüklükte (yaklaşık 300 m2) bir müstakil daire de olabilir.

Yerel destek merkezlerinin oluşturulmasına yönelik olarak, web sayfamızdan yaptığımız duyuruya dayanarak STGM'ye başvuran illerde toplantılar düzenlenecek, değerlendirmeler yapılacak ve bir olabilirlik raporu hazırlanacak.

STGM Eğitimleri

Her Şeyin Başı Eğitim...

Yerel sivil toplum kuruluşlarına yönelik eğitimlerimiz devam ediyor. Eğitim programımız şimdilik iki koldan ilerliyor: Kapasite geliştirme eğitimleri ve proje döngüsü yönetimi eğitimleri.

Kapasite geliştirme eğitimlerimizde, sivil toplum kuruluşlarının temel bilgi ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik bir program ile karşınıza çıkıyoruz. Toplam beş gün süren bu eğitimlerimizde AB üyelik sürecinde STK'ların önemini tartışmak, STK'ların örgütlenme kapasitesini artırmak, örgüt yönetimini etkinleştirmek, üyelerle, gönüllülerle, kamuoyu ve basınla iyi ilişkiler kurmak ve sivil toplum konusunda devam eden güncel tartışmaları değerlendirmek üzere programlanmış oturumlar yer alıyor.

Proje döngüsü yönetimi eğitimlerimizde ise, proje döngüsü yönetiminin temel esaslarının yanında projelerde izleme değerlendirme ve bütçeleme esasları uygulamalı oturumlar ile aktarılıyor. Bu eğitimlerde, katılımcılara STK'lara yönelik fon ve hibe başvuruları hakkında tanıtıcı bilgiler de veriliyor.

STK'ların ihtiyaçlarına ve taleplerine göre çeşitlenecek ve kapsamını geliştirebilecek olan eğitim programımızla ilgili ayrıntılı bilgileri ve ders notlarını web sitemizden edinebilirsiniz.

Eğitimlerde gelecek dönem:

Şubat 2006:

24-26 Şubat tarihleri arasında İzmir'de Proje Döngüsü Yönetimi Eğitimi

27 Şubat – 3 Mart 2006 ve 28 Şubat – 4 Mart 2006 tarihleri arasında Samsun'da 5'er günlük STK'lara yönelik Kapasite Geliştirme Eğitimi,

Mart 2006:

6 – 10 Mart ve 7 – 11 Mart tarihleri arasında Kayseri'de 5'er günlük STK'lara yönelik Kapasite Geliştirme Eğitimi,

24-26 Mart tarihleri arasında Antalya'da Proje Döngüsü Yönetimi Eğitimi

27 – 31 Mart ve 28 Mart- 1 Nisan tarihleri arasında Adana'da 5'er günlük STK'lara yönelik Kapasite Geliştirme Eğitimi,

STGM eğitimlerine nasıl katılabilirsiniz?

Eğitimlerimiz iki yıl içinde 81 ilimizi de kapsayacak biçimde programlandı. Ancak 81 ilin hepsinde tek tek eğitim yapma olanağımız olmadığı için illeri 18 bölgede gruplandırdık. Her gruptaki iller için o gruptaki bir ilde ortak eğitim yapıyoruz. Diyelim ki Antalya'da eğitim düzenledik. Isparta ve Burdur'daki örgütleri de Antalya'ya çağırıyoruz. Katılımcıların ulaşımını (mesafe kara yoluyla 200 km'yi geçmesi şartıyla), öğle yemeklerini ve konaklamalarını STGM karşılıyor. Kurs sonunda da katılım belgesi veriyoruz. Ama tüm bunlar için kurslara eksiksiz katılım şart.

Kurslara katılmak için web sayfamızdaki katılım formunu doldurup, kurumunuza onaylatmanız ve STGM'ye iletmeniz gerekiyor. Çok başvuru olduğunda formlar arasından bir seçim yapmak zorunda kaldığımızı da belirtmemiz gerekiyor.

Ali Erol (Kaos GL)

Ali Erol, Kaos GL'nin kurucu üyelerinden. Kaos GL, Türkiyeyi eşcinseller tarafından, maruz bırakıldıkları ayrımcılığa karşı mücadele ederek özgürleşmek amacıyla 1994'te kuruldu. Eşcinsellerin kurtuluşunun heteroseksüelleri de özgürleştireceği fikrini şiar edinen Kaos GL, kurulduğundan bu yana Kaos GL dergisini çıkarıyor. Türkiye'nin ilk gey kütüphanesini de kuran Kaos GL, Kaos Kültür Merkezi'nde kültürel etkinlikler, toplantılar, film gösterimleri yapıyor.

Seni yıllardır içinde yer aldığın eşcinsellerin özgürleşmesi hareketinden, savaş karşıtı eylemlerden, mitinglerden tanıyoruz. Bir aktivistin ruh hali nedir?

Kaos GL'de bizler, kendimizi "aktivist" olarak nitelemedik. Eşcinsellerin özgürleşmesi için mücadele ediyoruz ama her şeyden önce ben de bir eşcinselim. Haklar ve özgürlükler için mücadele ederken aynı zamanda kendi hayatlarımıza sahip çıkıyoruz. Hayatın her alanında soluk alabileceğimiz alanları genişletmeye çalışıyoruz. Haliyle "aktivizm" değil kendi hayatlarımıza zaman ayırıyoruz.

Bu arada eşcinsellerin özgürleşmesi mücadelesinde önümüzde bir örnek veya deneyim bulunmuyordu. Deneye yanılabilir yol alırken hem kendi eşcinselliğimizi hem hareketi yaratıyor ve kuruyorduk. Bu açıdan bir sürü soruna rağmen heyecanımız, coşkumuz hiç azalmadı.

Biliyoruz ki 80'lerle birlikte politika yapma biçimleri değişti. Artık insanlar, örgütler sokakta olmak yerine lobiciliği, daha küçük gruplar içinde savunuculuk yapmayı tercih ediyor. Bir aktivist olarak lobicilik ya da savunuculuğa nasıl bakıyorsun? Aktivizmi diğer politika yapma biçimlerinden ayıran ne sence? Sokakta politika yapmanın anlamı nedir?

Lobiciliği baştan mahkum etmenin doğru olduğunu düşünmüyorum. Çok katmanlı ve çok kanallı bir mücadele hattı, yerini sadece bu tekniklere bırakıyorsa bu elbette bir sorundur. Bu sorun, bir örgütün veya grubun hayatla bağlarını en aza indirip ve söz konusu örgütün

aracı bir yapıya dönüşmesine yol açacaktır. Bilerek ve isteyerek bunu seçen veya yönelen yapılar olabilir. Bizim mücadele alanımızda böyle bir yolun tek başına tercih edilmesinin çıkmaz sokak olacağını düşünüyoruz.

Kaos GL'nin tabandan çıkmış bir örgüt olması, politik bir tercihten önce eşcinsel realitesinin özgüllüğünden kaynaklanıyordu. Toplumun her alanından kovulan eşcinseller ancak sokaklarda birbirlerini bulabiliyorlardı. Birbirimizi bulup eşcinselliğimizi kurmamız, özgüvenimizin gelişmesi, yetişebildiğimiz oranda hayatın her alanında yaşadığımız sorunlara dair söz hakkımızı kullanmamızı beraberinde getirdi.

Haklar ve özgürlükler için mücadele ederken aynı zamanda kendi hayatlarımıza sahip çıkıyoruz.

Eğer sokağı, günlük hayatın ilişkilerini ve ilişkilene biçimlerini dönüştüremezsek, eşcinsellerin şu veya bu teknikle elde edilen hak ve özgürlükleri kullanabileceği, hayata geçirebileceği bir sosyal alan da olmayacaktır. Sisifosun kayası misali her seferinde gerisin geri yuvarlanmaktansa herkes kendi hayatının ve özgürlüğünün sorumluluğunu almalı. Yoksa hiçbir "aktivist" tek başına kurtarıcı değildir sonuçta...

Şimdiye kadar aktivist olmak sana ne kazandırdı?

Özgürleşme açısından bakınca kendime olan saygımın geliştiğini söyleyebilirim.

Eşcinsel mücadele "aktivizm"inin sonuçlarını ise bu ülkede yaşayan kadın ve erkek eşcinsellerin hayatları üzerinden düşünmek gerekiyor sanırım. Her şeyden önce eşcinseller "suçu olmayan suçlu" konumundan kurtuldular; eşcinsellik meşruiyet kazandı. Soluk alınabilecek alanlar genişledi. Sosyal ve yasal hakların abes veya lütf olmadığı anlaşıldı.

Eşcinsel eylemleri dışındaki eylemlerde, toplantılarda bir eşcinsel olarak bulunurken sıkıntı yaşıyor musun?

Tamam, hayat sadece eşcinsellikten ibaret değil ama eşcinselliğin de sadece cinsellikten ibaret olmadığı akıldan çıkarılmamalı. Tam da bu gerçek unutulduğu için yaşıyoruz sıkıntıyı. Hayatın her alanında hetero normlara karşı eşcinsel varoluşumuz için mücadele ediyoruz. Bu da, dışlamaya ve baskılamaya karşı durmayı gerektiriyor. Burada belki de bir çifte sıkıntıdan söz etmek gerekiyor. İlgili konu ve alanda eşcinsel olmaktan kaynaklanan bir sıkıntı; yetmiyormuş gibi, söz konusu alanlarda yan yana geldiğin insanların homofobisinin yaşattığı sıkıntı...

KAOS KÜLTÜR MERKEZİ:
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı 29/12 Demirtepe Kızılay/ANKARA
Telefon / Faks : 0312 230 03 58
e-posta: dergi@kaosgl.com
web: www.kaosgl.com